

AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF
AMERICA
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF LATVIA
ON
THE PROTECTION AND PRESERVATION
OF CERTAIN CULTURAL PROPERTIES

The Government of the United States of America and the Government of the Republic of Latvia (hereafter referred to as Parties),

Desirous of successful mutual co-operation in the fields of culture and cultural heritage of either state,

Convinced that such an agreement will contribute to the strengthening of numerous contacts between the two states,

Bearing in mind the respect due to fundamental human rights, and seeking to promote understanding, tolerance and friendship among all nations, racial and religious Groups,

Convinced that each culture has a dignity and a value which must be respected and preserved, and that all cultures form part of the common heritage belonging to all mankind,

Desiring to enhance the protection of cultural heritage and provide access to the treasures of national and world culture without discrimination,

Considering that deterioration or disappearance of items of the cultural heritage constitute a harmful impoverishment of the heritage of all the nations of the world,

Considering that the protection of cultural heritage can be effective only if organized both nationally and internationally among states working in close co-operation,

Considering the principles of the Helsinki Final Act of the Conference on Security and Co-operation in Europe, and

Desirous of elaborating concrete steps in furtherance of the principles and purposes of the 1972 Convention for the Protection of the World Cultural and Natural Heritage with respect to certain items of cultural heritage of the victims of genocide,

Have agreed as follows:

ARTICLE 1

Each Party will take appropriate steps to protect and preserve the cultural heritage of all national, religious, or ethnic groups, including victims of genocide during the Second World War, (hereafter referred to as Groups) that reside or resided in its territory.

The term "cultural heritage" for the purposes of this Agreement means places of worship, sites of historical significance, monuments, cemeteries, and memorials to the dead, as well as archival materials relating thereto.

ARTICLE 2

The Parties shall cooperate in identifying lists of appropriate items falling within the scope of Article 1, particularly those which are in danger of deterioration or destruction. Either Party may publish such lists.

ARTICLE 3

Each Party will ensure that there is no discrimination, in form or in fact, against the cultural heritage of any Group or against the nationals of the other Party in the scope and application of its laws and regulations concerning:

- (a) the protection and preservation of their cultural heritage;
- (b) the right to contribute to the protection and preservation of their cultural heritage; and
- (c) public access thereto.

ARTICLE 4

In cases where the Group concerned is unable, on its own, to ensure adequate protection and preservation of its cultural heritage, each Party shall take special steps to ensure such protection and preservation of cultural heritage within its territory and shall invite the cooperation of the other Party and its nationals where assistance is required for this purpose.

ARTICLE 5

Properties of cultural heritage, referred to in Article 4, that are of special significance shall be designated in the lists of items of cultural heritage. Such lists shall be publicly announced and communicated to competent state and local authorities.

All properties of cultural heritage so designated shall be protected, preserved, and marked in the manner stipulated by valid legal internal regulations of either Party. Public access thereto shall be ensured.

Such lists of items of cultural heritage shall be designated by the Commission referred to in Article 6 hereof. The Commission may also designate properties for inclusion in the list at any time.

ARTICLE 6

A Joint Cultural Heritage Commission (hereafter referred to as Commission) is hereby established to oversee the operations of the lists referred to in Articles 2 and 5, and to perform such other functions as are delegated to it by the Parties. Each Party shall appoint one member of the Commission, who may be assisted by alternates and advisers. Decisions of the Commission shall require the assent of both members. The Parties shall cooperate in supplying the Commission with access to the items of cultural heritage and information necessary for the execution of its responsibilities.

Each Party through its representative on the Commission may request that special arrangements, as appropriate, be worked out under the procedures of the Commission to protect and preserve the cultural heritage in the territory of the other Party of groups not covered under Article 1, in cases where such cultural heritage is associated with the cultural heritage abroad of citizens of the requesting Party and is in need for any reason of protection and preservation. The other Party will consider steps, within the scope of its laws and regulations, to respond to the request.

The Ministry of Culture of the Republic of Latvia shall be the Executive Agent for implementing this Agreement on the Latvian side. The United States Commission for the Preservation of America's Heritage Abroad shall be the Executive Agent for implementing this Agreement on the American side.

ARTICLE 7

Nothing in this Agreement shall be construed to relieve either Party of its obligations under the 1972 Convention for the Protection of the World Cultural and Natural Heritage or any other agreement for the protection of cultural heritage.

ARTICLE 8

This Agreement shall be implemented in accordance with the laws and regulations of both countries and the availability of funds.

ARTICLE 9

Disputes concerning the interpretation or application of this Agreement shall be submitted to the Agents.

ARTICLE 10

This Agreement shall enter into force upon an exchange of diplomatic notes by which the Parties inform each other about the fulfillment of the legal procedures by the respective Parties to this Agreement.

This Agreement shall remain in force indefinitely. However, either Party may at any time terminate this Agreement by giving six months prior written notice through diplomatic channels to the other Party of its intention to terminate this Agreement.

DONE at Riga this 7th day of Oct 2002, in duplicate, in the English and Latvian languages, each text being equally authentic.

FOR THE GOVERNMENT OF
THE UNITED STATES OF AMERICA:

FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF LATVIA:

AGREEMENT IN LATVIAN

AMERIKAS SAVIENOTO VALSTU VALDĪBAS

UN

LATVIJAS REPUBLIKAS VALDĪBAS

LĪGUMS

PAR

NOTEIKTU KULTŪRAS MANTOJUMU OBJEKTU AIZSARDZĪBU UN SAGLABĀŠANU

Amerikas Savienoto Valstu valdība un Latvijas Republikas valdība valdība (turpmāk tekstā – Pušes),

- vēlēdamās panākt veiksmīgu sadarbību abu valstu kultūras un kultūras mantojuma jomā,

- būdamas pārliecinātas par to, ka šāds līgums sekmēs daudzu kontaktu stiprināšanu starp abām valstīm,

- apņēmībā respektēt fundamentālās cilvēktiesības un cenšoties veicināt sapratni, iecietību un draudzību starp visām nācijām, visu rasu un reliģiju grupām,

- būdamas pārliecinātas par to, ka katra kultūra ir godājama un ir tā vērtība, lai to respektētu un saglabātu, un ka katra kultūra ir daļa no kopīgā visas cilvēces kultūras mantojuma,

- vēlēdamās pastiprināt kultūras mantojuma aizsardzību un nodrošināt nediskriminējošu pieeju nacionālajām un pasaules kultūras vērtībām,

- ievērojot to, ka kultūras mantojuma nolietojšanās vai izžušana kaitē visas pasaules nāciju kopīgajam kultūras mantojumam, padarot to nabadzīgāku,

- ievērojot to, ka ikviena kultūras mantojuma objekta aizsardzība var būt efektīva tikai tad, ja to veic gan nacionālajā, gan starptautiskajā līmenī, valstīm cieši sadarbojoties,

- ņemot vērā Eiropas sadarbības un drošības apspriedes Helsinku Noslēguma aktā ietvertos principus un

- vēlēdamās rūpīgi izstrādāt konkrētus pasākumus, lai nostiprinātu 1972. gada „Konvencijā par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību” paustos principus un mērķus attiecībā uz noteiktiem genocīda upuru kultūras mantojuma objektiem,

vienojās par sekojošo:

1. pants

Katra Puse veic atbilstošus pasākumus, lai aizsargātu un saglabātu kultūras mantojumu, kas pieder visām tām nacionālajām, reliģiskajām vai etniskajām grupām, tai skaitā genocīda upuriem II. Pasaules karā (turpmāk tekstā – Grupām), kas dzīvo vai dzīvoja tās valsts teritorijā.

Šajā Līgumā lietotais termins “kultūras mantojums” nozīmē dievnamus, vēsturiski nozīmīgas vietas, pieminekļus, kapsētas un mirušo piemiņas vietas, kā arī arhīvu materiālus, kas ar minēto saistīti.

2. pants

Puses sadarbojas, sastādot sarakstus, kuros iekļauj 1.pantā minētajiem atbilstošus objektus, īpaši tos, kam draud nolietošāns vai bojāeja. Katra Puse šādus sarakstus var publicēt.

3. pants

Katra Puse nodrošina, ka netiek pieļauta ne formāla, ne faktiskā kādai no Grupām piederošā kultūras mantojuma diskriminācija, ne arī otras Puses iedzīvotāju diskriminācija attiecībā uz tās likumu un noteikumu loku un piemērošanu, kas skar:

- (a) šo iedzīvotāju kultūras mantojuma aizsardzību un saglabāšanu,
- (b) tiesības veicināt minētā kultūras mantojuma aizsardzību un saglabāšanu un
- (c) sabiedrisko pieejamību šim kultūras mantojumam.

4. pants

Ja kāda no Grupām pati saviem spēkiem nevar nodrošināt adekvātu sava kultūras mantojuma aizsardzību un saglabāšanu, katra Puse veic īpašus pasākumus šī kultūras mantojuma aizsardzības un saglabāšanas nodrošināšanai savas valsts teritorijā un aicina sadarboties otru Pusi un tās pilsoņus gadījumos, kad šāda palīdzība nepieciešama.

5. pants

Kultūras mantojuma objekti, uz kuriem attiecas 4. pants un kuri ir īpaši nozīmīgi, tiek ņemti uzskaitē, iekļaujot tos kultūras mantojuma objektu sarakstos. Šādi saraksti tiek publiski paziņoti un darīti zināmi kompetentām valsts un pašvaldību varas institūcijām.

Visus šādā veidā uzskaitītos kultūras mantojuma objektus aizsargā, saglabā un apzīmē atbilstoši katras Puses valsts teritorijā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Šādam kultūras mantojumam tiek nodrošināta publiska pieejamība.

Šādus kultūras mantojuma objektu sarakstus sastāda Līguma 6. pantā minētā komisija. Komisija jebkurā laikā var noteikt objektus, kas iekļaujami šādā sarakstā.

6. pants

Ar šo ir nodibināta Apvienotā kultūras mantojuma komisija (turpmāk tekstā – Komisija), lai pārraudzītu 2. un 5.pantā minēto sarakstu izmantošanu un veiktu funkcijas, ko tai deleģējušas Puses. Katra Puse ieceļ vienu Komisijas locekli, kuram var būt vietnieki un padomnieki. Lēmumu pieņemšanai nepieciešama abu Komisijas locekļu piekrišana. Puses sadarbojas, lai Komisijai nodrošinātu piekļūšanu pie kultūras mantojuma objektiem un apgādātu to ar informāciju, kas nepieciešama tās pienākumu veikšanai.

Katra Puse ar sava pārstāvja starpniecību Komisijā var vērsties pie otras Puses ar lūgumu atbilstoši izstrādāt īpašas vienošanās saskaņā ar komisijas procedūrām, kas vērstas uz tādu grupu kultūras mantojuma aizsardzību un saglabāšanu otras Puses valsts teritorijā, kas nav minētas Līguma 1.pantā, gadījumos, kad šāds kultūras mantojums ir saistīts ar lūdzējas Puses pilsoņu kultūras mantojumu ārzemēs un kad kāda iemesla dēļ ir nepieciešama tā aizsardzība un saglabāšana. Otra Puse apsvērs pasākumus, kas veicami, lai atbildētu uz šo lūgumu, un ir saskaņā ar tās valsts teritorijā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Latvijas Republikas *Kultūras ministrija* ir izpildāgents Līguma īstenošanā Latvijas pusē. Amerikas Savienoto Valstu Komisija Amerikas mantojuma saglabāšanai ārzemēs ir izpildāgents Amerikas pusē.

7. pants

Šī Līguma noteikumi neatbrīvo nevienu no Pusēm no tās pienākumiem, kas izriet no 1972. gada „Konvencijas par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību” vai jebkuras citas vienošanās par kultūras mantojuma aizsardzību.

8. pants

Līgums tiek īstenots atbilstoši abu valstu normatīvajiem aktiem un pieejamajiem finansiālajiem līdzekļiem.

9. pants

Līguma interpretācijā vai pielietošanā radušos strīdīgos jautājumus iesniedz izskatīšanai izpildāgentiem.

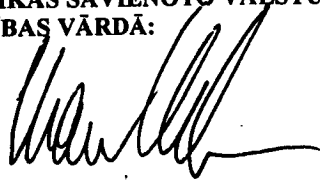
10. pants

Līgums stājas spēkā pēc tam, kad abas Puses diplomātisko notu apmaiņas ceļā ir paziņojušas viena otrai par iekšējo juridisko prasību izpildi, lai Līgums stātos spēkā.

Līgums ir spēkā uz nenoteiktu laiku; tomēr katrai Pusei ir tiesības jebkurā laikā diplomātiskā ceļā rakstiski paziņot par savu nodomu šo Līgumu izbeigt. Līgums zaudē spēku pēc sešiem mēnešiem pēc paziņojuma iesniegšanas datuma.

Parakstīts *Rīga* 200*2*. gada *4. oktobrī* divos eksemplāros angļu un latviešu valodā, turklāt abi teksti ir vienlīdz autentiski.

AMERIKAS SAVIENOTO VALSTU
VALDĪBAS VĀRDĀ:

LATVIJAS REPUBLIKAS
VALDĪBAS VĀRDĀ:

